Dosarul:nr.2r-1008/24 Judecător: Svetlana Bucur
2-24012375-02-2r-25032024

D E C I Z I E

21 octombrie 2024 mun. *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Ana Panov

examinând fără participarea părților recursul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia împotriva lui Perciun Dan cu privire la apărarea onoarei și demnității, împotriva încheierii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 06 februarie 2024, prin care acțiunea a fost restituită.

c o n s t a t ă:

La 30 ianuarie 2024, Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Perciun Dan cu privire la apărarea onoarei și demnității.

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 06 februarie 2024, în temeiul art.170 alin.(1) lit.a) CPC, cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia a fost restituită pe motivul nerespectării procedurii de soluționare a pricinii pe cale extrajudiciară.

La 28 februarie 2024, Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 06 februarie 2024, potrivit căreia a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Relevă că instanța de fond a restituit cererea de chemare în judecată în temeiul art.170 alin.(1) lit. a) CPC, pentru nerespectarea de către reclamantă a procedurii de soluționare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de pricini sau de contractul părţilor, concluzie cu care nu este de acord din următoarele considerente.

Menționează că cererea de chemare în judecată din 30 ianuarie 2024, a fost depusă cu respectarea tuturor prevederilor legale, înscrise la art.170 CPC.

Astfel, menționează că cererea de chemare în judecată a fost înaintată cu respectarea procedurii prealabile, iar la acțiunea a fost anexată o copie a cererii prealabile, însă instanța a considerat că respectarea procedurii prealabile nu a fost atestată cu certitudine, căci

potențialul reclamant nu a anexat înscrisuri care ar confirm, expedierea cererii prealabile în adresa potențialului pîrît sau dovada recepționării cererii prealabile de către ultimul.

Susține recurentul că Judecătoria *****, sediul Centru a invocat ca argument pentru imposibilitate acceptării spre examinare a prezentei cauze prevederile art.18 alin.(4) lit.b) și c) din Legea nr.64 din 23.04.2010 „Cu privire la libertatea de exprimare, potrivit cărora, la cererea de chemare în judecată se anexează copia de pe cererea prealabilă cu dovada expediației sau înmânării acesteia pârâtului, precum și răspunsul la cererea prealabilă.

În acest context menționează că potențiala reclamantă Dna Evghenia Guţul a arătat în acțiunea înaintată faptul respectării procedurii prealabile. Ba mai mult: la cererea de chemare în judecată a fost anexată şi însăși cererea prealabilă, un înscris care se cataloghează drept probă, în conformitate cu prevederile art.137 din CPC .

Totodată, în adresa reclamantei a parvenit răspunsul oficial al ministrului educației la cererea prealabilă înaintată (nr.08/5-09-1070 din 14.02.2024, se anexează) prin care se resping pretențiile, un înscris, în contextul prevederilor art.137 din Codul de procedură Civilă, ce nu poate fi negat pentru constatarea respectării procedurii prealabile.

Prin urmare, contrar prevederilor legislației de procedură civilă în vigoare Judecătoria *****, sediul centru și-a bazat concluziile pe marginea admisibilității acțiunii înaintate nu pe circumstanțele stabilite în baza probelor invocate și anexate, ci doar pe anumite suspiciuni coroborate de o normă juridică, ipoteza căreia nici nu s-a constat ca fiind dovedită (nerespectarea procedurii prealabile).

În acest sens, în vederea asigurării accesului liber la justiție şi egalității armelor în proces, principii consfințite în art.6 din CtEDO, precum și asigurarea unui recurs efectiv consideră rezonabil şi echitabil anularea încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 06 februarie 2024, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul Civil consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond, dat fiind încălcate normele de drept procedural, restituind pricina spre rejudecare din următoarele.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC părţile şi alţi participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În temeiul art.170 alin.(1) lit.a) CPC, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de pricini sau de contractul părţilor.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit prevederilor art.167 alin.(2) lit.d) Codul de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților.

În speță, Colegiul Civil constată că la 30 ianuarie 2024 Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Perciun Dan cu privire la apărarea onoarei și demnității.

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 06 februarie 2024, în temeiul art.170 alin.(1) lit.a) CPC, cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia a fost restituită pe motivul nerespectării procedurii de soluționare a pricinii pe cale extrajudiciară.

Pentru a decide astfel prima instanța a conchis că la caz n-a fost respectată procedura prealabilă, or, la cerere de chemare în judecată nu au fost anexate documente confirmative în acest sens.

Astfel, judecătorul reține că deși la cerere este anexată copia cererii prealabile, însă acesta nu atestă și respectarea procedurii prealabile, care este prevăzută de lege.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una neîntemeiată, contrară normelor de drept procedural.

Or, instanța de fond eronat a invocat faptul că reclamanta nu a anexat la cererea de chemare în judecată o copie cererii prealabile, căci potențialului reclamant nu a anexat înscrisuri care ar confirma expedierea cererii prealabile în adresa pârâtului sau dovada recepționării cererii prealabile de către ultimul şi respectiv în mod eronat, a considerat că la caz n-a fost respectată procedura prealabilă.

Or, potențiala reclamanta Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia a arătat în acțiunea înaintată faptul respectării procedurii prealabile. Ba mai mult: la cererea de chemare în judecată a fost anexată și însăși cererea prealabilă, un înscris care se cataloghează drept probă în conformitate cu prevederile art.137 din CPC.

Totodată, la data de 14.02.2024 cu nr.08/5-09-1070 în adresa reclamantei Dnei Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia a parvenit răspunsul oficial al Ministrului Educației, Dan Perciun la cererea prealabilă înaintată prin care Ministerul Educației și cercetării respinge ca fiind neîntemeiată solicitarea reclamantei privind dezmințirea afirmațiilor pretinse a fi defăimătoare (f.d.25-27).

Drept urmare, concluzia primei instanțe precum că reclamanta, a depus cererea de chemare în judecată fără a respecta procedura prealabilă de soluționare a litigiului pe cale amiabilă stabilită de părți, este eronată și contrar circumstanțelor cauzei, or instanța şi-a

fundamentat concluzia pe marginea admisibilității acțiunii înaintate nu pe circumstanțele stabilite în baza probelor invocate și anexate, ci doar pe anumite suspiciuni coroborate de o normă juridică, ipoteza căreia nici nu s-a constatat ca fiind dovedită (nerespectarea procedurii prealabile).

Distinct de cele relevate, Colegiul consideră că de către instanța de fond a fost admisă o eroare și s-a creat o confuzie involuntară asupra circumstanțelor cauzei, ceea ce a creat o înțelegere greșită asupra cererii depuse, fapt ce a condus la dispunerea eronată a restituirii cererii de chemare în judecată.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost interpretate eronat de prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea de restituire a acțiunii contrar prevederilor art.170 alin.(1) lit.a) CPC pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară.

De asemenea, instanța de recurs consideră ca întemeiate argumentele cererii de recurs cu privire la netemeinicia încheierii contestate și care urmează a fi luate în considerație, or, în opinia Colegiului civil, argumentele respective vizează circumstanțe ce țin de interpretarea eronată a normelor de drept procedural, la fel și instanța în speța dată examinează în exclusivitate legalitatea încheierii contestate prin aplicarea normelor de drept material, fără a se intra în fondul cauzei.

Astfel, Colegiul Civil conchide că lipsesc temeiurile ce ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de

recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ***** de a casa încheierea Judecătoriei *****, (sediul Centru) din 06 februarie 2024, cu restituirea pricinii spre rejudecare în aceiași instanță, în același complet de judecată, la etapa de primire a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art.427 lit.b), 428 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****

Se casează încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 06 februarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guțul Evghenia, Guvernatorul U.T.A. Găgăuzia împotriva lui Perciun Dan cu privire la apărarea onoarei și demnității, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță, în același complet de judecată, la etapa de primire a cererii de chemare în judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Ana Panov